

METODICKÉ POZNÁMKY

Cizinci celkem*

Pobyt cizinců na území České republiky se řídí zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, a z části také zákonem č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších úprav. Informace v této publikaci se týkají cizinců, kteří legalizovali svůj pobyt na základě zákona o pobytu cizinců. Cizincem se rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. Vstup, pobyt a vycestování z území České republiky je v kompetenci Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva zahraničních věcí. Cizinec smí na území České republiky pobývat přechodně nebo trvale.

Na území České republiky lze rozeznat tyto kategorie cizinců:

Občané zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska a jejich rodinní příslušníci a občané třetích zemí.

Zaměstnanost*

Údaje o zaměstnanosti cizinců na území České republiky vycházejí z evidence Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV ČR) o vydaných platných povoleních k zaměstnání cizinců a počtu informací o nástupu občanů EU/EHP a Švýcarska k výkonu práce, registrovaných úřady práce a z evidence o cizincích s živnostenským oprávněním Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO ČR).

V publikaci jsou data rozdělena na cizince pocházející z EU a mimo EU. Původ cizince pak ovlivňuje i jeho postavení na trhu práce v přijímající zemi. Cizinci občané EU/EHP a Švýcarska již nejsou z hlediska zákona (435/2004) o zaměstnanosti považováni za cizince a mají stejné právní postavení jako občané České republiky, to znamená, že mají volný přístup na trh práce. Ostatní cizinci (nonEU) mohou vykonávat práci na území ČR za podmínky, že obdrželi povolení k zaměstnání a povolení k pobytu.

Podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, mohou na území České republiky podnikat i cizinci stejně jako občané ČR, pokud splní náležitosti dané tímto zákonem a souvisejícími předpisy.

Klasifikace KZAM*

Český statistický úřad zavedl klasifikaci zaměstnání - KZAM, která byla vypracovaná na podkladě mezinárodního standardu ISCO-88. Je to OSN klasifikace, kterou až na nepatrné výjimky převzala EU a vydala pod názvem ISCO-88 (COM). Tato klasifikace má čtyřmístný číselný kód. Předmětem klasifikace je zaměstnání, tj. konkrétní činnost, kterou pracovník vykonává (i když není jeho povoláním) a která je zdrojem jeho hlavních pracovních příjmů. Naproti tomu povolání

* Zdroje dat:

Cizinci celkem: Ředitelství služby cizinecké policie Ministerstva vnitra ČR

Zaměstnanost: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Klasifikace KZAM: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Vzdělanost: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

označuje způsobilost vykonávat pracovní činnosti, která se získává určitým stupněm vzdělání a ovládnutím potřebných praktických dovedností.

- 1 Zákodárci, vedoucí a řídicí pracovníci
- 2 Vědečtí a odborní duševní pracovníci
- 3 Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech
- 4 Nižší administrativní pracovníci (úředníci)
- 5 Provozní pracovníci ve službách a obchodě
- 6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech (kromě obsluhy strojů a zařízení)
- 7 Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kromě obsluhy strojů a zařízení)
- 8 Obsluha strojů a zařízení
- 9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
- 0 Příslušníci armády

NACE

Klasifikace CZ-NACE byla vypracována podle mezinárodní statistické klasifikace ekonomických činností. NACE je akronym pro statistickou klasifikaci ekonomických činností, kterou používá Evropská unie (resp. Evropská společenství) od roku 1970. Klasifikace CZ-NACE zohledňuje technologický rozvoj a strukturální změny hospodářství za posledních 15 let, je relevantnější s ohledem na hospodářskou realitu a lépe srovnatelná s jinými mezinárodními klasifikacemi.

- A Zemědělství
 - B Těžba a dobývání
 - C Zpracovatelský průmysl
 - D Výroba a rozvod elektřiny
 - E Zásobování vodou; činnosti související s odpady
 - F Stavebnictví
 - G Velkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidel
 - H Doprava a skladování
 - I Ubytování
 - J Informační a komunikační činnosti
 - K Peněžnictví a pojišťovnictví
 - L Činnosti v oblasti nemovitostí
 - M Profesní, vědecké a technické činnosti
 - N Administrativní a podpůrné činnosti
 - O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
 - P Vzdělávání
 - Q Zdravotní a sociální péče
 - R Kulturní zábavní a rekreační činnosti
 - S Ostatní činnosti
 - T Činnosti domácností
 - U Činnosti exterritoriálních organizací
- Nezjištěno

Seznam zkratk

EHP – Evropský hospodářský prostor

EU – Evropská unie

KZAM – Klasifikace zaměstnání

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

nonEU – území mimo Evropskou unii

STOBC – Státní občanství